

- * Sa zakašnjenjem javljamo da je 26. lipnja 2001. u dvorani Bourjac na Sorbonni promovirana knjiga mladog hrvatskog povjesničara i diplomata Mire Kovača *La France, la création du royaume yougoslave et la question croate, 1914-1929*. Organizatori promocije bili su Centre de recherche Défense et Diplomatie dans le Monde Contemporain i Sveučilište Sorbonne Nouvelle (Paris III). Knjigu je objavio bernski izdavač Peter Lang, a očekujemo da će se to vrijedno djelo koje donosi mnogo novih podataka i interpretacija uskoro pojaviti i u hrvatskom prijevodu.

Prosinac 2001. - Ožujak 2002.

- * Hrvatski institut za povijest i časopis *Hrvatski zemljopis* predstavili su 5. prosinca 2001. knjigu poznatog novinara *Večernjeg lista* Željka Krušelja *U žrvnju državnog terora i ustaškog terorizma*. O knjizi su govorili Mira Kolar, Zdravko Dizdar, Zlatko Matijević i autor. Prikaz knjige bit će objavljen u sljedećem broju *Časopisa za suvremenu povijest*.
- * Od 10. do 12. prosinca održana je na Filozofskom fakultetu u Zagrebu Međunarodna znanstvena konferencija "Povijesna istraživanja, studij povijesti i informatizacija". Konferenciju je organizirao Zavod za hrvatsku povijest Odsjeka za povijest Filozofskog fakulteta u Zagrebu.
- * Državni arhiv u Rijeci organizirao je u povodu 75. obljetnice utemeljenja znanstveni skup *Ban Josip Jelačić 1801.-2001*. Skup je održan 13. prosinca u Rijeci i sljedećeg je dana nastavljen u Gospiću, a na njemu su izlagali Agneza Szabo, Nikola Stražičić, Željko Bartulović, Vesna Munić, Irvin Lukežić, Manon Giron, Igor Žic, Olga Magaš, Lilijana Domić, Anđelko Mijatović, Juraj Kolarić, akademik Dubravko Jelčić, Bože Mimica, Vladimir P. Goss i Vladimir Haklik.
- * Nakladni zavod Matice hrvatske predstavio je 14. prosinca treće izdanje knjige pokojnog Mike Tripala *Hrvatsko proljeće*. O knjizi su govorili Stjepan Mesić, Vesna Pusić, Vlaho Bogišić, Slaven Ravlić i Niko Vidović.
- * U čast velikog hrvatskog kemičara i nobelovca Vladimira Preloga i prigodom četvrte godišnjice njegove smrti održan je znanstveni skup, koji su 7. siječnja 2002. organizirali Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti te Sveučilište u Zagrebu.
- * Vrhbosanska katolička teologija organizirala je studijski dan *Ivan Šarić - vrhbosanski nadbiskup (1871.-1960.)*, koji je održan 19. siječnja u Sarajevu. Teme izlaganja bile su: Zlatko Matijević, "Političke

prilike od kraja Prvog do svršetka Drugog svjetskog rata”, Stjepo Obad, “Nadbiskup Šarić u političkom vrtlogu svoga vremena”, Jure Krišto, “Nadbiskup Šarić i Katolička akcija”, Ratko Perić, “Odnos nadbiskupa Šarića prema Svetoj Stolici”, Zoran Grižak, “Djelovanje dr. Ivana Šarića do smrti nadbiskupa Stadlera”, Mato Zovkić, “Nastanak i tri izdanja Šarićeva prijevoda Svetoga pisma”, Pavo Jurišić, “Šarićev pastoralni rad s posebnim osvrtom na poslanice i Dekanske konferencije” i Tomo Vukšić, “Šarić urednik Vrhbosne i njegova spisateljska djelatnost”.

- * Promovirana je 25. siječnja u zagrebačkom Europskom domu knjiga Zefa Mirdite *Religioni dhe kultet e dardanëve dhe Dardanisë në antikë* (Religija i kultovi Dardanaca i Dardanije u antici) u izdanju Unije Albanaca u R. Hrvatskoj (Zagreb 2001). Knjigu su promovirali Marin Zaninović i akademik Aleksander Stipčević.
- * U Đurđevcu je 25. siječnja predstavljena knjiga povjesničara i arheologa amatera Ranka Pavleša *Koprivničko i Đurđevačko vlastelinstvo*. Knjiga obrađuje dva podravska vlastelinstva do razdoblja kad su integrirana u sastav slavonske Vojne krajine, a predstavio ju je Hrvoje Petrić.
- * U Hrvatskom kulturnom klubu u Zagrebu predstavljena je 30. siječnja knjiga eseja *Nova kulturna historija* (The New Cultural History), koju je uredila ugledna američka povjesničarka Lynn Hunt, profesorica suvremene europske povijesti na Sveučilištu Pennsylvania i predsjednica Američkog historijskog društva. *Nova kulturna historija* izašla je prvi put 1989. i u njoj je autorica na vrlo vješt način primijenila interdisciplinarni pristup, pokazujući sklonost poticanju interaktivnog znanja o povijesti, sociologiji i antropologiji. U esejima je prikazan novi metodološki model čitanja prošlosti. O knjizi su na promociji govorili Mirjana Gross i Andrea Zlatar. Hrvatsko izdanje pojavilo se u nizu “Povijest i historija”, koji izdaje Naklada Ljevak.
- * Istoga dana promovirana je u Matici hrvatskoj knjiga Ante Cukrova, *Između obrazovanja i denacionalizacije* u kojoj se autor bavi pitanjem podizanja istarskog školstva na prijelazu iz 19. u 20. stoljeće.
- * U Austrijskom kulturnom institutu u Zagrebu predstavljena je 31. siječnja knjiga *Hrvatska tradicijska kultura - na razmeđu svjetova i epoha* u kojoj se nalaze članci 23 hrvatskih etnologa i folklorista. Knjigu su uredili Zorica Vitez i Aleksandra Muraj.
- * U Ludbregu je 31. siječnja predstavljena knjiga iz novopokrenute serije *Građa za povijest Koprivnice* autora dr. Dragutina Feletara i Hrvoja Petrića “Bibliographia Podravina”. Autori su tom prigodom održali dva kraća predavanja o stupnju istraženosti ludbreške Podravine.
- * U povodu dana Trogira u Zagrebu održana je od 1. do 28. veljače izložba *Trogir kroz stoljeća*, koja je postavljena u Galeriji Klovičevi

dvori. Autorica izložbe je Fani Celio Cega. Izložba pruža pregled od utemeljenja naselja Tragurion do početaka 21. stoljeća.

- * U nizu "Homines, tempora, loci" izdavačke kuće Barbat pojavila se nova knjiga pod nazivom *Povijest Vatikana*. Knjiga je predstavljena 4. veljače u Dvorani Muzeja Mimare, a o njoj su govorili apostolski nuncij msgr. Giulio Einaudi, urednik i redaktor akademik Franjo Šanjek te recenzenti akademik Petar Strčić i Nikša Stančić.
- * Predstavljen je 1. veljače peti svezak *Hrvatskog biografskog leksikona (Gn-H)*. U njemu će intelektualna javnost pronaći pouzdane obavijesti o životopisima brojnih pojedinaca koji su utjecali na povijesni razvoj Hrvatske. Peti svezak su predstavili glavni urednik edicije Trpimir Macan, glavni ravnatelj Leksikografskog zavoda (LZ) Tomislav Ladan i ravnatelj LZ-a Vlaho Bogišić. Podsjetimo da je prvi svezak izašao (A-Bi) 1983. godine uz žustre reakcije tadašnjih ideoloških komisija.
- * U Zagrebu je 5. veljače predstavljena knjiga *Hrvatski holokaust*, koju je izdalo Hrvatsko društvo političkih zatvorenika, a uredili su je John Ivan Prcela i Dražen Živić. Knjiga je prošireno izdanje Prceline knjige *Operation Slaughterhouse*. O knjizi su govorili Zvonimir Šeparović, Josip Jurčević, Ivan Čizmić i Jure Knezović.
- * Austrijski kulturni forum organizirao je u svojim prostorijama 5. veljače predavanje Ljiljane Marks "Povijesne predaje o austrijskim i hrvatskim vladarima".
- * U zagrebačkom Europskom domu predstavljena je 7. veljače knjiga Tihomira Cipeka *Ideja hrvatske države u političkoj misli Stjepana Radića*. O knjizi su govorili recenzenti Ivan Prpić i Marijan Maticka te autor.
- * Prigodom održavanja tjedna knjige, koji je organizirala Hrvatska dominikanska provincija, predstavljena je 12. veljače u Dominikanskom samostanu u Zagrebu knjiga *Blaženi Augustin Kažotić (o. 1260.-1323.). Biskup, prosvjetitelj i zaštitinik siromaha* autora Marijana Biškupa. U sklopu iste manifestacije održao je 14. veljače prof. dr. Guy Bedouelle iz Fribourga predavanje "Studium et universitatis. Les dominicains et l'Europe médiévale", a 19. veljače govorio je akademik Aleksandar Stipčević o budućnosti knjige u Hrvata.
- * U nazočnosti uglednih gostiju, Jerzyja Chmielewskoga, veleposlanika Poljske u Hrvatskoj, i hrvatskog ministra vanjskih poslova Tonina Picule, predstavljena je knjiga Andrzeja Paczkowskog, *Pola stoljeća povijesti Poljske 1939.-1989.*, koju su izdali "Profil International" i "Srednja Europa". Knjigu je predstavila prof. dr. Božena Vranješ-Šoljan, a kasnije je poljski autor održao predavanje "Što se zbiva s komunističkom prošlošću? Primjer Poljske".
- * Društvo hrvatskih književnika objavilo je u ediciji *Relationes* dvojezičnu knjigu Mirjane Polić Bobić, *Hrvatska/Španjolska. Povijesne i*

kulturne veze (Croacia/ España. Relaciones históricas y culturales). Na promociji knjige, održanoj 5. ožujka, govorili su Žarko Muljačić, Mirko Tomasović, Ivo Žanić, Anđelko Novaković i autorica.

- * Predstavljen je 20. ožujka u Koprivnici prvi broj novog znanstvenog časopisa za multidisciplinarna istraživanja *Podravina*, koji uređuje Dragutin Feletar. Na promociji su govorili koprivničko-križevački župan Josip Friščić, prof. dr. Goroslav Keller, prof. dr. Neven Budak, prof. dr. Dane Pejnović, urednik časopisa Hrvoje Petrić i direktorica Hrvatskog zemljopisa Petra Somek. U promociji je sudjelovala i profesorica Geografskog odsjeka u Mariboru Lučka Lorber, koja je pozdravila izlaženje transregionalnog časopisa koji povezuje razne podravske regije u više država. Časopis će izaći dva puta ove godine, a od iduće se planira povećanje na četiri broja godišnje. Prvi broj sadrži devet radova iz područja povijesti, geografije, ekonomije i knjižničarstva te više prikaza knjiga.
- * U tijeku su pripreme za održavanje znanstvenog skupa o odnosima Hrvatske i Mađarske (1102.-1918.), koji će biti održan u povodu obilježavanja 900. godišnjice krunidbe Kolomana za kralja Hrvatske (1102.). Skup će se održati od 15. do 17. listopada u Zagrebu u organizaciji Hrvatskog instituta za povijest. Rad skupa odvijat će se u četiri sekcije: 1.) Srednjovjekovna personalna unija (1102.-1527.), 2.) Na granici između dvaju velikih carstava, 3.) Nacionalne ideologije i politička pitanja (1790.-1868.) i 4.) Hrvatsko-mađarski odnosi od Nagodbe do sloma Monarhije (1868.-1918.). U svakoj sekciji sudjelovat će jednak broj izlagača iz redova mađarskih i hrvatskih povjesničara.

U spomen

- * U Zagrebu je 17. ožujka umrla povjesničarka Ljubica Štefan (rođ. 1921. u Prilepu). Tijekom 1990-ih objavila je radove u kojima se bavila detaljnom analizom srpske nacionalističke ideologije. Otkrila je mnoge nove pojedinosti, koje će se primjenjivati u budućim historiografskim istraživanjima. Osobita je vrijednost što je koristila teško dostupne izvore u beogradskim arhivima i knjižnicama. Zbog osobne sigurnosti pisala je pod pseudonimom Edo Bojović sve do povratka u Zagreb (1992.). U njezinu bogatom opusu izdvajaju se naslovi: *Srbija i Albanci. Pregled politike Srbije prema Albancima (1878.-1989.)* (Ljubljana 1989.), *Pregled srpskog antisemitizma* (zajedno s Tomislavom Vukovićem, Zagreb 1992.), *Srpska pravoslavna crkva i fašizam* (Zagreb 1996.), *Stepinac i Židovi* (Zagreb 1998.), *Mitovi i zatajena povijest* (Zagreb 1999.). Nositeljica je priznanja "Pravednik među narodima", koje joj je dodijeljeno 1993. u Jeruzalemu. Predsjednik Republike Hrvatske Franjo Tuđman odlikovao ju je redom Hrvatskog pletera (1998.).

* Umro je 6. ožujka Tomo Žalac, učitelj, pedagog i publicist (rođ. 1912. u Slunju). Bio je Vijećnik ZAVNOH-a, diplomirao je na Višoj pedagoškoj školi u Zagrebu a radio je kao učitelj u mnogim mjestima diljem Hrvatske. Jedan je od suradnika Instituta za historiju radničkog pokreta u Zagrebu. Poznatiji su mu radovi: *Poginuli prosvjetni radnici Hrvatske* (Zagreb 1955.) i *Rastoke: na slapovima Slunjčice* (Zagreb 1990.). Uredio je knjigu *(c)kola u ratu i revoluciji: školstvo i prosvjeta u Hrvatskoj 1941-1945* (Zagreb 1988.) u izdanju Školske knjige. U rukopisu mu je ostalo djelo *Hrvatski Blagaj*.